

Posudek pověřeného akademického pracovníka
na rigorózní práci Mgr. Ivo Polanského
Vybrané problémy dokazování v trestním řízení

I.

Téma recenzované rigorózní práce je aktuální a společensky závažné. V českém trestním řízení ovládaném zásadou vyšetřovací (§ 2 odst. 5 tr. řádu), která je projevem zásady oficiality v oblasti dokazování (§ 2 odst. 4 věta první tr. řádu), jsou všechny orgány činné v trestním řízení povinny vyhledávat a provádět důkazy. Dokazování je proto klíčovou a nezastupitelnou fází trestního řízení a tvoří podstatnou část náplně činnosti orgánů činných v trestním řízení. Problematika dokazování je ovšem v českém trestním procesu dlouhodobě doprovázena četnými interpretačními i aplikačními problémy, které mají zčásti svůj původ v tom, že některé důležité otázky dokazování nejsou vyjádřeny v zákoně a jejich řešení je ponecháno nauce a právní praxi, která při řešení jednotlivých otázek nebývá jednotná.

Práce samotná se sestává z celkem 136 stran vlastního textu, který je vyjma úvodu a závěru členěn do 8 kapitol. Formální úprava textu trpí některými méně závažnými nedostatky (někdy jsou například počátky odstavců odsazeny od kraje strany, jindy nikoli). Kvalitu práce bohužel sráží její gramatická a stylistická úroveň. V prvním případě se jedná o především o vskutku časté chyby v interpunkci, dále též o nedodržení shody podmětu s přísudkem a nesprávné použití velkých písmen (Ústavní limity, Ústavní právo na str. 36 například). V druhém případě lze poukázat například na věty typu „Jelikož jak již bylo naznačeno (...). Proto jsou známé...“.

II.

Rigorózní práce byla vypracována na podkladě standardního počtu odborných literárních pramenů, s kterými autor pracoval kreativně a korektně. Bohužel i přes doporučení pověřeného akademického pracovníka autor nepoužil žádný zahraniční literární pramen (ani slovenský). Ocenit lze naopak množství použitých pramenů včetně početných případů soudních rozhodnutí a práci s nimi.

Po obsahové stránce lze práci vytknout, že práce obsahuje kapitoly, u nichž není z textu zřejmé, jak přesně souvisejí s tématem práce (3. 3. 4. právo být seznámen s důvody obvinění; 3. 3. 6. právo osobně se účastnit úkonů trestního řízení, rychlost tohoto řízení – zde není ani zřejmé, proč autor obě témata spojil v jedno; 4. 1. 8. – zásada přiměřenosti). Jinde není zřejmé, proč autor problematiku nespojil do jedné kapitoly (například kapitola 3. 3. 1. Zásada

zákonnosti a 4.1.1. Zásada zákonnosti a zásada stíhání jen ze zákonných důvodů; pojednání o pravdě a skutečnosti v kapitole osmé by bylo vhodnější začlenit do kapitoly o zásadě materiální pravdy).

Značně široké téma práce a způsob jejího pojetí posluchačem má bohužel za následek, že v některých případech jde autor práce pouze po povrchu dané problematiky (hlubší rozbor by si zasloužila například problematika procesní neúčinnosti důkazů), v některých případech pak v práci absentují i základní informace (například v kapitole 7.4. Dokazování při předběžném projednání obžaloby autor vůbec neuvádí, jaké důkazy může soud v této fázi řízení provádět).

Přestože v závěru práce autor mj. uvádí, že těžiště práce spočívá také v předložení návrhů de lege ferenda, těchto není v textu mnoho, stejně jako hodnotících úsudků autora. Návrhy de lege ferenda se objevují prakticky zejména až v samotném závěru práce. Tyto návrhy jsou promyšlené a funkční, zejména pokud jde o problematiku znaleckého dokazování.

Škoda, že autor nevyužil srovnání s právní úpravou slovenskou.

III.

I přes shora uvedené nedostatky se domnívám, že práce je ještě způsobilým podkladem pro její ústní obhajobu. Autor prokázal schopnost orientovat se v nelehké problematice dokazování a formulovat základní nedostatky platné trestněprocesní právní úpravy.

Otázky k ústní obhajobě:

Nalezneme v trestním právu procesním prvky oslabení zásady materiální pravdy? Pokud ano, kde a v čem přesně oslabení této zásady znamenají?

Jaký je názor kandidáta na současný demonstrativní výčet důkazních prostředků v trestním řádu?

V Praze dne 24. 11. 2018

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.